

1 Atvinnumál

2 Samkeppni, sjálfbærni, jafnrétti og nýsköpun eru leiðarstef sem eiga að ríkja í öllum
3 atvinnurekstri. Viðreisn treystir frjálsum markaði almennt til að skila bestum ábata fyrir fólkið í
4 landinu. Stjórnvöld skulu búa fyrirtækjum hagstæð rekstrarskilyrði og draga úr
5 efnahagssveiflum. Yfirvöld verða að tryggja skýra lagaumgjörð og viðeigandi regluverk og leitast
6 við að hafa allt ferli eins og varðandi leyfisveitingar á vegum hins opinbera sem skilvirkast og
7 sem minnst íþyngjandi. Tryggja þarf góðar samgöngur, öfluga nettengingu, nægt og öruggt
8 rafmagn um allt land. Upptaka evru myndi skjóta styrkari stoðum undir samkeppnishæfni
9 íslensks atvinnulífs. Allt þetta er forsenda fjölbreyttrar atvinnuuppbyggingar, fjölgunar tækifæra
10 og bættra lífskjara.

- 11 • **Samkeppnishæft atvinnulíf**
- 12 • **Fjölbreytt atvinnutækifæri um allt land**
- 13 • **Fjögum stoðum útflutnings**
- 14 • **Öflugur og sjálfbær landbúnaður**
- 15 • **Nýsköpun og rannsóknir eru forsenda framfara**
- 16 • **Kvótann á markað**

17 *Landsþing 11. febrúar 2023*

18 **Samkeppnishæft atvinnulíf**

19 Upptaka evru, frjáls aðgangur að erlendum mörkuðum og skilvirkt regluverk er forsenda
20 samkeppnishæfs atvinnulífs, byggða, verðmætasköpunar, kaupmáttar og lífskjara.
21 Sprotafyrirtæki treysta á fjármagn frá erlendum fjárfestum sem hika við að fjárfesta í
22 krónuhagkerfi. Ísland er lítið opið hagkerfi. Aðgengi að erlendum mörkuðum er forsenda fyrir
23 uppbyggingu öflugra fyrirtækja á Íslandi. Sveigjanleiki er einn af styrkleikum íslensks atvinnulífs.

24 **Fjölbreytt atvinnutækifæri um allt land**

25 Auknar útflutningstekjur og hagvöxtur auka lífsgæði til framtíðar. Stjórnvöld verða að tryggja jöfn
26 skilyrði um allt land til vaxtamöguleika til atvinnusköpunar. Nýsköpun í þágu sjálfbærni og
27 umhverfisverndar mun stuðla að fjölbreyttum atvinnutækifærum. Rafræn stjórnsýsla bætir
28 aðgengi að þjónustu og skapar tækifæri til hagræðingar og aukinnar skilvirkni í opinberum
29 rekstri. Bæta þarf samgöngur til að stækka atvinnusvæði og draga þannig úr áhrifum breyttra
30 atvinnuhátta.

31 Eldi laxfiska er umfangsmikið í byggðum landsins og því er mikilvægt að efla undirstöður
32 greinarinnar, m.a. hvað varðar umhverfisáhrif hennar og dýravelferð. Læra þarf af reynslu
33 annarra þjóða og halda áfram að móta skýrt og regluverk skilvirkt eftirlit í kringum starfsemina
34 með sjálfbærni í huga. Ræktun annarra lífvera í sjó og ferskvatni og aðrar sjávarnytjar, sem
35 samkvæmt trúverðugum greiningum teljast eiga möguleika á arðbærum og umhverfisvænum
36 atvinnurekstri, ber að veita stuðning með skýrri stefnumótun og aðgerðaráætlun og jafnframt
37 með skýru regluverki og skilvirku eftirliti kringum starfsemi þeirra með umhverfislegri sjálfbærni
38 og arðsemi í huga. Greiða skal auðlindagjald vegna fiskeldis og annarra greina sem nýta
39 auðlindir lands og sjávar og skal það renna að hluta til nærsamfélaga.

40 Uppbygging ferðaþjónustunnar verður að hafa faglegan grunn og skýra framtíðarsýn til að
41 tryggja sjálfbærni greinarinnar til lengri tíma. Hlúa þarf að fjölbreyttri menntun til að tryggja
42 greininni faglegt starfsumhverfi. Fjárfesta þarf í innviðum á ferðamannastöðum um allt til verndar
43 umhverfi og náttúru og tryggja jafnari dreifingu ferðamanna um landið og yfir árið. Ríkisstjórnin
44 skal setja heildstæða ferðaþjónustustefnu til 5 ára í senn í samstarfi og samtali við greinina
45 sjálfa.

46 Viðreisn vill að litið sé til nýrra og nútímalegra lausna við að skapa ný störf og tækifæri.
47 Uppbygging fjarvinnuklasa víða um land leikur þar lykilhlutverk. Hið opinbera á að styðja við
48 slíka klasa um allt land og tryggja að störf án staðsetningar fjölgi á landsbyggðinni. Samstarf
49 ríkis og sveitarfélaga ásamt öflugri grunnþjónustu í heimabyggð skipta þar höfuðmáli. Síðast en
50 ekki síst þarf að huga sérstaklega að stuðningi við menningartengda starfsemi um allt land.

51 **Fjölguðum stoðum útflutnings**

52 Uppbygging alþjóðlegs þekkingariðnaðar og atvinnulífs er leiðin að aukinni hagsæld. Þekking og
53 hugvit eru óþrjótandi auðlindir sem þarf að virkja betur til framtíðar. Því þarf uppbygging
54 þekkingar- og hugvitsgreina að vera stöðugt viðfangsefni með það fyrir augum að búa til
55 umhverfi þar sem greinarnar geta blómstrað til frambúðar. Fjölga þarf sterkum stoðum
56 útflutnings og sækja auknar útflutningstekjur í hugviti, nýsköpun og tækni til þess að íslenskt
57 efnahagslíf standi af sér sveiflur fallvaltra stórra atvinnugreina.

58 **Öflugur og sjálfbær landbúnaður**

59 Viðreisn vill draga úr miðstýringu í landbúnaði og auka frelsi, bæði neytendum og bændum til
60 hagsbóta. Viðreisn leggur áherslu á aukna fjölbreytni og nýsköpun með stuðningi við verkefni á

61 sviði landbúnaðar. Endurskoða þarf styrkjakerfi landbúnaðarins til að efla hag bænda og gera
62 greinina sjálfbærari. Þess verði gætt að markmið byggðastefnu séu skýr og þau þjóni
63 almannahagsmunum. Bændur eiga að fá frelsi til að vinna og markaðssetja afurðir sínar sjálfir
64 og stuðla að innri samkeppni í greininni. Tryggja þarf að upptaka evrópskrar matvælalöggjafar
65 gangi ekki lengra hér en innan ESB. Gera þarf eftirlit innan matvælaframleiðslu skilvirkari í því
66 skyni að styðja við aukna dýravelferð, styðja við frelsi matvælaframleiðenda, styðja við
67 frumkvöðlastarf innan matvælaframleiðslu og nýsköpun ásamt því að sinna lögbundnu eftirliti.

68 Lækkun tollahindrana skapar tækifæri fyrir landbúnaðinn. Endurskoða þarf reglulega áhrif tolla á
69 frjáls viðskipti og matvælaverð.

70 **Nýsköpun og rannsóknir eru forsenda framfara**

71 Viðreisn vill koma á mælaborði nýsköpunar sem mælir árangur af nýsköpunarstarfi. Ekki
72 einungis endurgreiðslu vegna rannsókna og þróunar heldur einnig afrakstur starfsemi
73 nýsköpunarfyrirtækja á borð við fjölda starfa, fjárfestingar (erlendar og innlendar) og tekjur. Við
74 veitingu rannsóknarstyrkja skal gæta jafnræðis og stuðla að samkeppni. Styðja á við
75 sprotastarfsemi frá hugmynd til markaðsvöru, með áherslu á sjálfbærni.

76 Mikilvægt er að nýta krafta nýsköpunar til þess að finna lausnir til að stuðla að aukinni sjálfbærni
77 á öllum sviðum. Stuðningsumhverfi nýsköpunar þarf að taka tillit til atriða sem stuðla að
78 sjálfbærni og skapa þannig hagræna hvata til að umbuna þeim fyrirtækjum sem nýta
79 umhverfisvænar lausnir í rekstri.

80 **Kvótann á markað**

81 Viðreisn vill tryggja sátt um sjávarútveginn til framtíðar. Við viljum að sanngjarnt verð sé greitt
82 fyrir aðgang að auðlindunum okkar og að samningar um auðlindanýtingu séu tímabundnir. Í stað
83 veiðigjalds verði ákveðinn hluti kvótans settur á markað á hverju ári og boðinn út sem
84 nýtingarsamningur til 20 ára, með því yrði pólitískri óvissu eytt og fyrirsjáanleiki greinarinnar þar
85 með meiri auk þess sem eignarhald þjóðarinnar á auðlindinni væri staðfest.

86 Með þessu fyrirkomulagi fæst sanngjarnt markaðsverð sem ræðst hverju sinni af framboði og
87 eftirspurn innan greinarinnar, og umgjörð sjávarútvegs verður skýr, gagnsæ og stöðug til
88 frambúðar. Stöðug pólitísk óvissa er neikvæð fyrir þessa mikilvægu atvinnugrein.

89 Grundvallarhlutverk fiskveiðistjórnunarkerfis er að koma í veg fyrir ofveiði og tryggja þannig að
90 nýting auðlindarinnar sé sjálfbær. Því hlutverki sinnir kvótakerfið vel. Núgildandi innheimta

91 veiðigjalda er hins vegar of flókin og ógagnsæ. Viðreisn leggur áherslu á dreifða eignaraðild í
92 sjávarútvegi og aukið gagnsæi með kröfum um skráningu á skipulögðum hlutabréfamarkaði fyrir
93 fyrirtæki yfir ákveðinni stærð. Tryggja skal að vilji löggjafans um hámarkskvótæign ráðandi aðila
94 í sjávarútvegi sé virkur. Viðreisn vill að hluti markaðsgjaldsins renni til sjávarútvegsbyggða til að
95 styrkja innviði á þeim svæðum.